

DÜZEY BELİRLEME SINAVI - 1

Cüneyt Bademciođlu

www.bademci.com

DÜZEY BELİRLEME SINAVI - 1

<u>Bölümler:</u>	<u>Sayfa No:</u>
Açıklamalar	3
Cevap Kağıdı	4
Sınav	5
Cevap Anahtarı.....	9
Çözümler	10

DÜZEY BELİRLEME SINAVI - 1

Açıklama:

1. Çoktan seçmeli 50 soruluk bu sınavdan alacağınız puan, sitemizi takip edebilecek düzeyde olup olmadığınızı belirlemeyi amaçlamaktadır.
2. 50 dakikalık süre içerisinde doğru cevap sayınız 27-28'i geçememişse, bu durum, ÜDS/KPDS sınavları açısından ciddi eksiklikleriniz olduğuna işaret edecektir. Bu takdirde, cevap anahtarınızla birlikte, bize yazıp, önerilerimize başvurabilirsiniz.
3. Aldığınız puan ne kadar yüksek olursa olsun, bu sınava ait Çözümler dosyasını çalışmanızı öneririz. Dosyada yapılan açıklamalar, tam olarak oturmamış gramer bilgilerinizi size hatırlatacak ve doğruyu yanlıştan ayırt etmenizi sağlayacaktır.

KISALTMALAR

DBS Düzey Belirleme Sınavı

***t.** Transitive Fiil

***int.** Intransitive Fiil

(Transitive ve intransitive fiillere örnek: fall (int) / drop (t), grow (t/int).

Fall düşmek demektir. Düşürmek anlamına gelmez. Geçişsiz fiildir.

I fell down.

I fell the vase (x) cümlesi I dropped the vase şeklinde düzeltilmelidir. Ardından nesne geldiği için fall fiili yerine burada drop kullanılmalıdır.

Grow hem büyümek hem büyütme demektir. Yani, hem geçişli, hem geçişsiz kullanılabilen bir fiildir.

I grow (büyütme, yetiştirme) vegetables in my garden.

Vegetables grow (büyümek, yetişme) in my garden.)

x ya da kırmızı renk : yanlış örnek işareti

***** : dipnot işareti

ya da **mavi renk** : doğru örnek işareti

smt : something

smo ya da smb : someone ya da somebody

v + ing : verb + ing ya da ving (örn: going)

to verb 1 : to V₁ ya da to infinitive verb (örn: to go)

Amer E : American English

DÜZEY BELİRLEME SINAVI - 1

CEVAP KAĞIDI

1.	☐	☐	☐	☐	26.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	27.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	28.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	29.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐	30.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐	31.	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐	32.	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐	33.	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐	34.	☐	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐	☐	35.	☐	☐	☐	☐
11.	☐	☐	☐	☐	36.	☐	☐	☐	☐
12.	☐	☐	☐	☐	37.	☐	☐	☐	☐
13.	☐	☐	☐	☐	38.	☐	☐	☐	☐
14.	☐	☐	☐	☐	39.	☐	☐	☐	☐
15.	☐	☐	☐	☐	40.	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐	41.	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐	42.	☐	☐	☐	☐
18.	☐	☐	☐	☐	43.	☐	☐	☐	☐
19.	☐	☐	☐	☐	44.	☐	☐	☐	☐
20.	☐	☐	☐	☐	45.	☐	☐	☐	☐
21.	☐	☐	☐	☐	46.	☐	☐	☐	☐
22.	☐	☐	☐	☐	47.	☐	☐	☐	☐
23.	☐	☐	☐	☐	48.	☐	☐	☐	☐
24.	☐	☐	☐	☐	49.	☐	☐	☐	☐
25.	☐	☐	☐	☐	50.	☐	☐	☐	☐

DÜZEY BELİRLEME SINAVI - 1

1. - 14. sorularda, aşağıdaki parçada numaralanmış yerlere uygun düşen sözcük ya da ifadeyi bulunuz.

Last June my brother (1) — a car. He had had an old scooter before, but it (2) — several times during the spring. "What you want is a second hand Mini," I suggested. "If you give me the money," he said, "(3) — one tomorrow." "I can't give you the money," I replied, "but what about Aunt Myra? She must have enough. We (4) — her since Christmas but she always hints that we (5) — go and see her more often."

We told our parents where we were going. They weren't very happy about it and asked us not to go. So (6) — . But later that same day something strange (7) — . A doctor (8) — us that Aunt Myra (9) — into hospital for an operation. "(10) — go and see her at the same time," said my mother. "You two go today but don't mention the money."

When we (11) — , Aunt Myra (12) —. "I'm not seriously ill," she said, "but the doctor insists that (13) — to drive my car. You can have it if you promise (14) — me to the seaside now and again." We agreed, and now we quite enjoy our monthly trips to the coast with Aunt Myra.

1. A) wanted to buy
B) wanted buying
C) liked to buy
D) liked buying
2. A) was breaking down
B) was breaking up
C) had broken down
D) had broken up
3. A) I get
B) I'm getting
C) I'm going to get
D) I'll get

4. A) are not seeing
B) haven't seen
C) didn't see
D) don't see
5. A) should
B) shall
C) would
D) will
6. A) that we haven't
B) that we didn't
C) we haven't
D) we didn't
7. A) occurred
B) took the place
C) passed
D) was there
8. A) rang for telling
B) rang to tell
C) rung for telling
D) rung to tell
9. A) had gone
B) had been
C) has gone
D) has been
10. A) We may not all
B) We can't all
C) All we can't
D) All we may not
11. A) have come there
B) were arriving
C) got there
D) came to there
12. A) was seeming quite happily
B) was seeming quite happy
C) seemed quite happily
D) seemed quite happy
13. A) I'm getting so old
B) I'm getting too old
C) I get so old
D) I get too old
14. A) taking
B) bringing
C) to take
D) to bring

15. - 50. sorularda, cümlede boş bırakılan yerlere uygun düşen sözcük ya da ifadeyi bulunuz.

15. Can this camera — good photos?

- A) make B) to make
C) take D) to take

16. Who was the first person — today?

- A) spoke to you
B) you spoke to
C) you spoke
D) whom you spoke

17. I can't find the book — .

- A) nowhere B) everywhere
C) anywhere D) somewhere

18. There was a house at — .

- A) the mountain foot
B) the foot of the mountain
C) the feet of the mountain
D) the mountain's foot

19. A person who talks to — is not necessarily mad.

- A) himself B) oneself
C) yourself D) itself

20. I'll be 13 tomorrow, — ?

- A) am I B) aren't I
C) won't I D) will I

21. Did you hear — Julie said?

- A) what B) that
C) that what D) which

22. Spanish people usually speak — than English people.

- A) quicklier B) more quicklier
C) more quickly D) more quicker

23. That old lady can't stop me — the tennis match on my radio.

- A) to listen
B) listening
C) listen to
D) listening to

24. I haven't got a chair — .

- A) to sit B) for to sit on
C) to sit on D) for sitting

25. — at the moment, I'll go to the shops.

- A) For it doesn't rain
B) As it doesn't rain
C) For it isn't raining
D) As it isn't raining

26. Bill drinks — whisky.

- A) any B) none
C) too many D) so much

27. — are very intelligent.

- A) Both of them B) Both them
C) Both they D) They both

28. In a shop — customers.

- A) it is important pleasing
- B) it is important to please
- C) there is important pleasing
- D) there is important to please

29. Please don't leave your books on the table. — so that we can have room to eat.

- A) Put off them
- B) Take them off
- C) Pick them off
- D) Pick up them

30. — in my class likes the teacher.

- A) All persons B) All pupils
- C) Everyone D) All people

31. We expected about 20 female candidates but there were — people there.

- A) another B) others
- C) some D) more

32. Your bicycle shouldn't be in the house! — !

- A) Take it out B) Get out it
- C) Put it off D) Take away it

33. What time does the bus — Bradford?

- A) go away to B) go away for
- C) leave to D) leave for

34. She — be Canadian because she's got a British passport.

- A) can't B) isn't able to
- C) mustn't D) doesn't need

35. "Our daughter — ", they said.

- A) was born since three years
- B) is born for three years ago
- C) was born three years ago
- D) has been born since three years ago

36. When — English?

- A) has he begun to study
- B) has he begun study
- C) did he begin to study
- D) did he begin study

37. "Do you want some cheese?" "No, — ."

- A) I've some still
- B) I still have much
- C) I don't want
- D) I've still got some

38. Brenda likes going to the theatre and — .

- A) so do I B) so go I
- C) so I like D) so I am

39. — from London to Edinburgh!

- A) How long there is
- B) What a long way it is
- C) What distance is there
- D) How long is

40. He's a good guitarist, but he plays the piano — .

- A) quiet well
- B) too hardly
- C) very good
- D) much better

41. When you go to the shops, bring me — .

- A) a coke bottle
- B) two cokes bottles
- C) a bottle of coke
- D) two bottle of cokes

42. Molly doesn't eat fish. — .

- A) So doesn't John
- B) Neither does John
- C) John doesn't too
- D) John doesn't that either

43. The airport is five miles — .

- A) away from here
- B) from here away
- C) far from here
- D) far away from here

44. Please ask — and see me.

- A) to Bill to come
- B) Bill to come
- C) to Bill come
- D) Bill come

45. She always buys — my birthday.

- A) anything nice to
- B) anything nice for
- C) something awful to
- D) something awful for

46. Is he a friend — ?

- A) of yours
- B) of you
- C) to yours
- D) to you

47. She hardly ever eats — potatoes.

- A) or bread or
- B) bread or
- C) neither bread or
- D) neither bread nor

48. This is the record that we — .

- A) like so much
- B) are liking so much
- C) like it much
- D) are liking it much

49. She's going to buy — new trousers.

- A) some pair of
- B) some
- C) a little
- D) this

50. "Is she going to school?" "No, — ."

- A) she doesn't
- B) she's cycling
- C) she gets by bus
- D) to the shops

DÜZEY BELİRLEME SINAVI - 1

CEVAP ANAHTARI

1.	☒	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☒	☐
3.	☐	☐	☐	☒
4.	☐	☒	☐	☐
5.	☒	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☒
7.	☒	☐	☐	☐
8.	☐	☒	☐	☐
9.	☒	☐	☐	☐
10.	☐	☒	☐	☐
11.	☐	☐	☒	☐
12.	☐	☐	☐	☒
13.	☐	☒	☐	☐
14.	☐	☐	☒	☐
15.	☐	☐	☒	☐
16.	☐	☒	☐	☐
17.	☐	☐	☒	☐
18.	☐	☒	☐	☐
19.	☒	☐	☐	☐
20.	☐	☐	☒	☐
21.	☒	☐	☐	☐
22.	☐	☐	☒	☐
23.	☐	☐	☐	☒
24.	☐	☐	☒	☐
25.	☐	☐	☐	☒
26.	☐	☐	☐	☒
27.	☒	☐	☐	☐
28.	☐	☒	☐	☐
29.	☐	☒	☐	☐
30.	☐	☐	☒	☐
31.	☐	☐	☐	☒
32.	☒	☐	☐	☐
33.	☐	☐	☐	☒
34.	☒	☐	☐	☐
35.	☐	☐	☒	☐
36.	☐	☐	☒	☐
37.	☐	☐	☐	☒
38.	☒	☐	☐	☐
39.	☐	☒	☐	☐
40.	☐	☐	☐	☒
41.	☐	☐	☒	☐
42.	☐	☒	☐	☐
43.	☒	☐	☐	☐
44.	☐	☒	☐	☐
45.	☐	☐	☐	☒
46.	☒	☐	☐	☐
47.	☐	☒	☐	☐
48.	☒	☐	☐	☐
49.	☐	☒	☐	☐
50.	☐	☐	☐	☒

DÜZEY BELİRLEME SINAVI – 1

ÇÖZÜMLER

Soru 1. Last June my brother (1) — a car.

- A) wanted to buy
- B) wanted buying
- C) liked to buy
- D) liked buying

Çözüm 1. Doğru cevap A.

C ve **D**: Bu seçenekler, "... araba satın almaktan hoşlandı / hoşlanırdı", gibi bir anlam veriyor. Araba satın aldığınız zaman belki, "Yeni bir araba satın aldığım için sevindim / mutlu oldum," diyebilirsiniz ama hoşlanmak fiili bu türden bir duyguyu ifade ederken biraz garip kaçıyor. Aşağıdaki örnekler like'ın taşıdığı anlama daha uygun değil mi?

1. She likes **to read** Russian novels.
2. Since a friend of mine drowned (boğulmak) before my eyes in the sea, I've never liked **swimming**.

Ayrıca, infinitive (bkz. yukarıda 1. örnekte mavi fiil) ya da gerund (bkz. yukarıda 2. örnekte mavi fiil) ile birlikte, like daha çok genellemelere işaret eder ve anlık değil, sürekli bir hoşlanma duygusunu anlatmak için kullanılır. Paragrafta anlık (bir defaya mahsus yapılmış) bir işten söz edildiğine göre, C ve D seçenekleri bu nedenden ötürü de hatalı görünüyorlar. Like konusunu iki örnek cümleyle daha süsleyelim:

1. She likes to shop in newly-opened shopping centres.
2. She likes shopping very much.

B: B'de want+gerund (-ing eki almış fiil) var ki, bu kesinlikle yanlış. Want fiilinkendisinden sonra daima infinitive fiil (to+V₁) alacağını biliyoruz:

I wanted to talk to the manager *in private* (özel olarak) but he refused me.

Bir soru: 'Did my Minister want cream with their coffee?' cümlesinin Türkçe karşılığı nedir? (Cevap bu dosyanın sonunda.)

Soru 2. He had had an old scooter before, but it (2) — several times during the spring.

- A) was breaking down
- B) was breaking up
- C) had broken down
- D) had broken up

Çözüm 2. Doğru cevap C.

A ve **B**: Past continuous tense çekimli bu seçenekler geçersiz. Çünkü bozulmak anlık bir olaydır. Herhalde, “Benim arabam birçok defa bozuluyordu.” demezsiniz.

D: Break up son bulmak, (bir ilişki, ortaklık vs. için) bitmek demektir.

She was a very hard-to-please woman. So, their marriage broke up. / This caused the breakup (aynı fiilin isim hali) of their marriage.

Soru 3. “If you give me the money,” he said, “(3) — one tomorrow.”

- A) I get
- B) I’m getting
- C) I’m going to get
- D) I’ll get

Çözüm 3. Doğru cevap D.

A: Şart cümlelerinin (if clauses) 1. tipinde genellikle yan cümle (if’li kısım) geniş zamanda ve ana cümle gelecek zamanda kurulur:

1. If it rains, it will be difficult to find a taxi.

Her iki yakası da geniş zaman çekim alabilen şart cümleleri de vardır:

2. If it rains, it becomes difficult to find a taxi in İstanbul. (Her zaman yaşanan bir zorluktan söz ediliyor. Genelleme var.)

Birinci örnek cümlede, bir kereliğine yaşanması olası bir zorluktan bahsedilmiş; genelleme yapılmamış. İkinci örnek cümlede ise, ne zaman yağmur yağarsa yağsın, İstanbul’da taksit bulmanın zorluğundan söz ediliyor. Yani bir genelleme var. Ancak, aynı genelleme 3. soruda (hikayede) yok:

If you give me the money, I **get** one tomorrow. (Geniş zaman get tomorrow ile nasıl uyuşacak!)

C: C seçeneği near future diye adlandırdığımız tense’te kurulmuş. Bu tense kararı verilmiş, planlanmış (programa alınmış) işler için kullanılır:

I’m going to buy a car.

Örnek cümle, para dahil her şeyi ayarladım ve iş arabayı almaya kaldı, anlamını vermektedir. Bir şartlı cümlede (bir eylemin gerçekleşmesinin başka bir eylemin gerçekleşmesine bağlı olduğu cümle) near future tense'e kimi istisnai durumlar dışında yer verilemez.

İstisna: If he comes late again, I'm going to fire him. / Eğer bir kez daha geç kalırsa, onu işten atacağım. (Konuşmacı kesin kararını vermiş.)

B: Şimdiki zaman future tense görevinde de kullanılabilir. Ancak, gelecekte bu kadar kesin söz eden (bkz. yukarıdaki istisna) bir zamanın kullanımı belli koşulların bir araya gelmesine bağlıdır:

Tonight we are having a graduation party. Everything has been arranged. Bu gece bir mezuniyet partisi veriyoruz. Bütün hazırlıklar yapıldı. (Okul idaresinden izin alındı; yer ayarlandı; ikramlıkların siparişi verildi vs.)

Gerçekleşeceğine böylesine kesin gözle bakılan bir eylemin, bu noktadan sonra aşağıdaki gibi bir koşula bağlanamayacağı açıktır:

If our friends join (katılmak) us, we **are giving** a graduation party tonight.

Örnek cümlede **are giving** eyleminin, yerini **will give** eylemine bırakması gerekir.

Şimdi de olaya başka açıdan yaklaşalım. Eğer B seçeneği gelecekte değil, şu an yapılmakta olan bir eyleme işaret ediyorsa, if clause'ların ana cümle kısmında present continuous tense kullanamayacağımızı hatırlayınız. If tip 1 ana cümlede, niyetler, zorunluluklar, istekler vs. vardır, ama yapılmış ya da yapılmakta olan işler yoktur.

If his parents give him the permission, my friend **is staying** with us now. Eğer anne-babası izin verirse, arkadaşım şu an bizde kalıyor. (Zaten kalıyormuş; izin almaya ne gerek var!)

Soru 4. " We (4) — her since Christmas ..."

- A) are not seeing
- B) haven't seen
- C) didn't see
- D) don't see

Çözüm 4. Doğru cevap B.

Christmas = Noel

Olumsuz bir eylem var (**not see**) ve bu eylem geçmişte (Noel'de) başlamış. Soru cümlesindeki since (-den beri) zaman zarfı, bir eylemin geçmişteki bir tarihten / olaydan günümüze kadar (genellikle kesintisiz) sürdüğünü anlatır. Bu durum ise present perfect tense'in ilgi alanına girer. Geçmişte başlamış ve günümüzde halen devam eden eylemler için bu tense'in vazgeçilmez olduğunu herhalde hatırlamışsınızdır. Bu giriş açıklamasından sonra since'in hem zarf, hem de bağlaç görevi üstlendiği iki ünlü formülü verelim:

1. Present perfect + since + simple past (since bağlaç görevinde)

I haven't eaten anything since I got up.

Sabah kalktığımdan beri hiçbir şey yemedim.

2. Present perfect + since + simple past'a işaret eden bir zaman zarfı (yesterday, last month vs.) (since zaman zarfı görevinde)

I haven't eaten anything since morning.

Sabahtan beri hiçbir şey yemedim.

Soru 5. "...but she always hints that we (5) — go and see her more often."

A) should B) shall C) would D) will

Çözüm 5. Doğru cevap A.

B ve **D**: Cevap B ya da D olamaz çünkü **I** ve **we** şahısları, birkaç istisna dışında hem **shall**, hem de **will** yardımcısına bağlanabilirler.

İstisna:

Shall I help you? / Size yardım edeyim mi?

Shall we play backgammon? / Tavla oynayalım mı?

Örnek soru cümlelerinde gördüğünüz gibi, yardım, davet vs. tekliflerde bulunurken **will** değil, **shall** yardımcısı tercih edilir. Shall'in bu görevde kullanımı oldukça yaygındır. Bu tür bir soru cümlesinde shall yerine will kullanılması, sorudaki teklif özelliğini ortadan kaldırır ve anlamı enikonu değiştirir:

Will I help you? / Size yardım edecek miyim? (Benden beklenen, yapmam gereken bu mu?)

Ancak, incelediğimiz 5 numaralı soru düz bir cümle olduğu için burada hem will, hem de shall kullanılabilir:

This time next week we shall* be in Australia.

This time next week we will be in Australia.

Bu açıklamaya göre, 5. soruda hem B hem de D seçeneği doğru cevap olabilir. Ancak, çoktan seçmeli sınavlarda bir sorunun iki doğru cevabı olmayacağından, her iki seçenek de yanlışa çıkar. Ayrıca, "Myra teyze kendisini daha sık ziyaret edeceğimizi ima ediyor (hint)", cümlesi parçanın bütünlüğüne aykırı bir anlam taşıyor. Doğrusu, "Myra teyze kendisini daha sık ziyaret etmemiz gerektiğini ima ediyor", olmalıdır. Bu da kuşkusuz, **A** seçeneğindeki **should** kipinin kullanılmasıyla yapılabilecek bir değişikliktir.

*I ve we şahıslarında will yerine shall yardımcısının kullanılması gramatik açıdan kesinlikle hatalı olmamakla birlikte, shall, günümüz İngilizcesinde yaygınlığını kaybettiği için tercih edilmemektedir.

C: Indirect Speech (aktarım) kuralları gereği would, will yardımcıının geçmiş zamandan bugüne (dolaylı) aktarımında kullanılabilir:

Metin: I will be at the party.

Örnek cümlenin geçmiş zamanda aktarımı:

Metin **said** that he **would** be at the party. (simple past + would V₁)

Buna göre, incelemekte olduğumuz 5 numaralı soruda would kullanılabilmesi için, önce 'hints' fiilinin geniş zaman çekimden simple past çekime (hinted) geçmesi (aktarılması) gerekirdi:

Aunt Myra **hints** that she **will** ...

Aunt Myra **hinted** that she **would**...

Lütfen dikkat: B seçeneğinde verilen will alternatifinin, cümlenin taşıdığı anlama uygun düşmediğini belirtmiştik. Would, will yardımcıının aktarımı olduğuna göre, aktarım yapıldığında will'in neden olduğu anlam düşüklüğü would kipine de taşınmış olur. Ancak biz, yukarıdaki örnek cümlede anlamı dikkate almadan, sadece would kipinin gramatik açıdan hatasına işaret etmeye çalıştık.

Soru 6. ... and asked us not to go. So (6) — .

- A) that we haven't B) that we didn't
C) we haven't D) we didn't

Çözüm 6. Doğru cevap D.

A ve **B:** So that = in order that demektir ve bu zarf bağlaçların her ikisi de amaç anlatırlar. Oysaki soruda, bu nedenle / dolayısıyla anlamına gelen **so** sonuç bağlacına ihtiyaç var. Ayrıca, so that amaç anlatmak için bir ana cümleye doğrudan bağlanmak zorundayken (bkz. aşağıda örn. 1), so bir sonuç bağlacı olduğu için ana cümleden bağımsız durumda bulunabilir (bkz. aşağıda örn. 2).

1. The doctor gave the young patient some sedative pills so that / in order that she would calm down. (Doktor genç hastayı yatıştırmak için ona bazı

 sakinleştirici haplar verdi.)

2. He was careless (dikkatsiz). So, naturally he broke the vase (vazo).

C: Dikkat edilirse, paragrafta verilen hikayenin geçtiği zaman konuşan kişilerce belirgin ve açıktır. Bu kişilerden (iki kardeşten) birinin araba almaya niyet etmesi, teyzelerinden para istemeye karar vermeleri, durumu anne ve babalarına haber vermeleri; bunların hepsi de konuşan kişiler açısından zaman olarak birbirini izleyen, sıralı olaylardır. Böyle bir durumda present perfect tense düşünülemez. Üstelik paragraftaki bütün olayların neredeyse baştan aşağı simple past tense olarak çekildiğini hatırlarsak, bu kadar çiçeğin arasında bir böceğe! (present perfect tense) yer olmayacağı anlaşılır.

Soru 7. But later that same day something strange (7) — .

- A) occurred B) took the place
C) passed D) was there

Çözüm 7. Doğru cevap A.

occur = happen

B: Take the place ifadesi yanlış. Doğrusu take place (geçmek, yer almak, meydana gelmek) olmalıydı. Ancak, bu değişiklik (take place) bile B seçeneğini kurtarmaya yetmezdi. Çünkü bu fiil planlı işlerden söz ederken kullanılır. Halbuki happen, özellikle beklenmedik durumları (soru cümlemizde olduğu gibi) karşılar.

The wedding (nikah/düğün) will take place in the Kadıköy *Register Office* (Evlendirme Dairesi).

Aynı fiili geçmişte meydana gelmiş bir olayı anlatmak için de kullanabilirsiniz:

The Malazgirt battle took place in 1071. (1071, ten seventy-one şeklinde okunur).

Ancak aşağıdaki hatalı örneklerde dikkatli olmanızı öneririz:

*Something strange (acayip, garip) **took place** today.

Something strange **took place to me today.

*Took place yerine happened ya da occurred kullanılmalıydı.

**Took place yerine sadece happened kullanılmalıydı. Bu cümlede occur fiili de uygun düşer, ancak anlam şu şekilde değişirdi: "Bugün aklıma garip bir şey geldi".

C: Pass fiilinde öncelikle hareket anlamı vardır. Pass olmak, oluşmak, meydana gelmek anlamında kullanılmaz.

go past: yanından geçip gitmek

pass time: zaman geçirmek

pass an exam / a test: bir sınavı / testi geçmek, bir sınavda / testte başarılı olmak

pass a law / proposal: bir yasayı / teklifi (meclisten vs.) geçirmek

D: Yanlış bir cevap çünkü orada garip bir şey yoktu; garip bir şey olmuştu. Diyelim ki, paragrafın gidişi açısından doğru olduğunu düşündünüz ve "Orada garip bir şey vardı," anlamına gelen D seçeneğini doğru cevap saydınız. Ne yazık ki yine yanıldınız! Çünkü soru cümlesinde varlık – yokluk anlatmak için gerekli olan there is / there are zamiri yok. Yanlış ve doğruyu alt alta görelim:

Something strange was there. (Hatal!)

There was something strange there. (Doğru!)

Şimdi oldu!

Soru 8. A doctor (8) — us that Aunt Myra had gone into hospital for an operation.

- A) rang for telling B) rang to tell
C) rung for telling D) rung to tell

Çözüm 8. Doğru cevap B.

A: Bir insan bir işi bir amaç uğruna yapar. Bu amacı anlatmak için de to mastarına ihtiyaç duyar:

I came here **to** tell you that your father had been taken to hospital.
Size, babanızın hastaneye kaldırıldığını söylemek için / amacıyla geldim.
The teacher asked me a lot of questions **to** test my knowledge.

Yukarıdaki örneklerde to yerine *in order to* ya da *so as to* (-mek/-mak amacıyla) bağlaçlarının kullanılabilceğini söylersek, konuyu daha iyi anlayacağınıza (hatırlayacağınıza) inanıyoruz.

I came here **in order to** tell you that your father had been taken to hospital.
The teacher asked me a lot of questions **so as to** test my knowledge.

A seçeneğinde verilen for edatı (preposition) bir alet ya da aracın kendi başına ne işe yaradığı anlatılırken kullanılır:

This saw (testere) is for cutting wood (tahta, ağaç).

Not: Bu konuyu (to / for ya da amaç / araç fark ı) daha iyi anlamak için bkz. 24. sorunun çözümü.

C ve D: 3. haldeki fiiller (present perfect ya da past perfect tense) gramer kuralları gereği has/have ya da had yardımcılarına ihtiyaç duyarlar:

I **have** known the manager of the company for a long time.

I **had** known the manager of the company for a long time before I started to work there.

C ve D seçeneklerinde 3. halde bir fiil verilmiş (rung), ancak yardımcı fiil, ne hikmetse unutulmuş! Bu iki seçeneğin bir ayıbı daha var: paragrafta olayların meydana geldiği zaman (kronolojik sırada simple past) açıkça belliydi (bkz. Çözüm 6/C). O halde, 8/C ve D seçenekleri has ya da had yardımcıları içerseler dahi doğru cevap olamazlar. Çünkü;

1. has rung hikayenin simple past gidişine aykırı düşerdi,
2. had rung ise, telefon etme işinin anlatılan bütün eylemlerden önce meydana geldiğine işaret eder ve olayların kronolojik sırasını bozmuş olur.

Soru 9. A doctor rang to tell us that Aunt Myra (9) — into hospital for an operation.

- A) had gone B) had been
C) has gone D) has been

Çözüm 9. Doğru cevap A.

B: Present perfect'te görmeye alıştığımız have/has been to a place kalıbının past perfect çekimi olan had been to a place, kendisinden sonra into de ğil, to edatı ister:

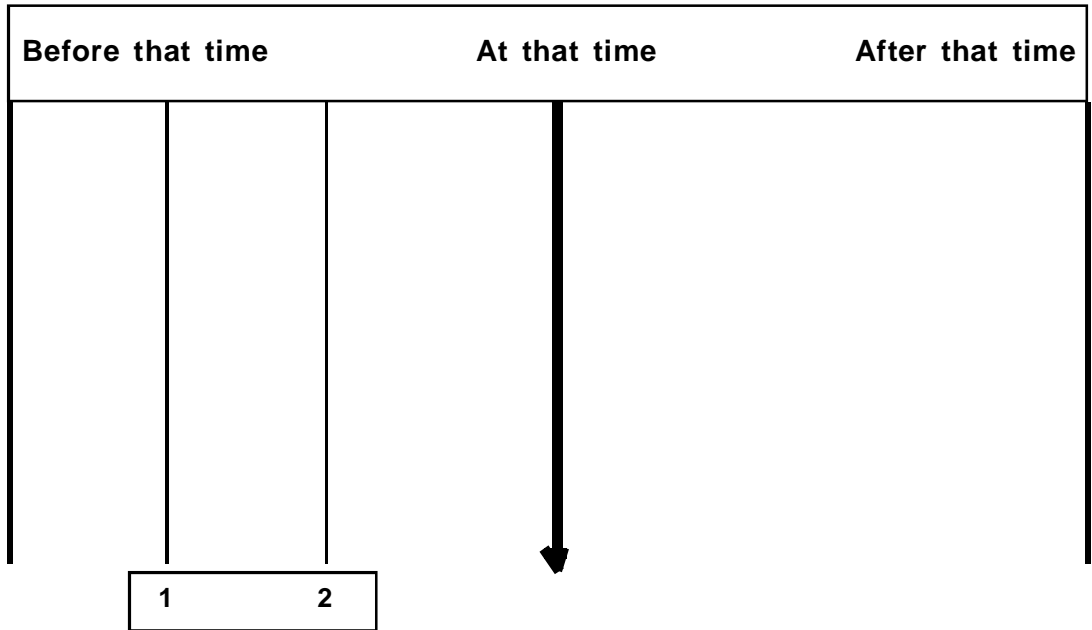
She told me that she had been to France several times because of her job.

Bana, işinden ötürü birçok kez Fransa'da bulunduğunu (Fransa'ya gidip geldiğini) söylemişti.

Ya da aşağıdaki örnekte olduğu gibi, gidilen / ziyaret edilen yer belli ise, tek başına have/has been (past perfect: had been) de kullanılabilir:

The postman has been. (Posta kutunuzda mektup bulduğunuz zaman söylersiniz. Bu cümleden, postacının gelip bir mektup bıraktığı ve gittiği anlaşılır.)

C ve D: Her iki seçenek de tense olarak hatalı. Çünkü doktorun konuşması dolaylı aktarımda veriliyor (A doctor rang to tell us that...). Doktorun present perfect tense'te tanık olduğu bir olay, aktarıma geçildiğinde past perfect'e dönüşecektir. Aşağıdaki şekli bir zaman tüneli olarak düşünüp ortadaki **kalın ok'un** yaşadığımız anı, sol tarafın bütün geçmiş zamanları ve sağ tarafın bütün gelecek zamanları kapsadığını varsayınız:

1 no'lu çizgi hikayedeki doktorun, Aunt Myra'nın yakınlarını arayıp kadının hastaneye yattığını / kaldırıldığını bildirdiği andır. Doktor o sırada şöyle konuşmuş olmalıdır:

I have rung to tell you that your aunt has gone into hospital.

Aunt Myra'nın yeğeni, olaydan sonra 2 no'lu çizgide hikayeyi bize aktarıırken, indirect speech kuralları gereği cümlelerin zamanını ve şahısları değiştirmek zorundadır:

A doctor rang to tell us that Aunt Myra had gone into hospital.

Have rung fiili rang (simple past) olarak değişmesin, aynen kalsın, dersiniz, size hikayede yer alan bir önceki cümleyi hatırlatmak isteriz:

Later that same day something strange occurred...

Bu cümle geçmişteki bir günden söz ediyor. Üstelik cümlelerin başında yer alan later (daha sonra) zaman zarfı geçmişte yaşanmış olayların kronolojik sırada (simple past tense çekimde) aktarılmasını zorunlu kılıyor.

Bir an için, doktorun konuşması ile ilgili aktarım cümlesinde had gone yerine sadece went (simple past) kullandığımızı ve cümlelerin her iki yakasını da eşitlediğimizi (simple past - simple past) varsayalım:

A doctor rang to tell us that Aunt Myra **went** into hospital.

Bu takdirde, went fiili yine kıyamık çıkartırdı çünkü Aunt Myra'nın hastaneye kaldırılması, doktorun aileyi arayıp haber vermesinden önce olmuştur. Bir simple past eyleme göre (doktorun araması) daha önce meydana gelmiş olan başka bir eylem / olay (Aunt Myra'nın hastaneye yatması) past perfect tense çekim alır.

Soru 10. “(10) — go and see her at the same time,” said my mother.

- A) We may not all B) We can't all
C) All we can't D) All we may not

Çözüm 10. Doğru cevap **B**.

A: A seçeneği bir ihtimalden söz ediyor. Yani yapabiliriz de, yapmayabiliriz de anlamında. Halbuki paragrafın gelişinden aynı anda ve hep birlikte hasta ziyaretinin uygun düşmeyeceği anlaşılıyor. Bu davranışın uygun olmadığını ifade etmek için can't, mustn't ya da shouldn't gibi bir olumsuz bir model fiilin (kip) kapısını çalmak gerekmez mi?

The operation is now over (bitti) and your patient has just **been awakened** (uyandırılmak). So you can see him but **can't** (ya da **shouldn't**) talk to him now.

Not: Sorunun cevabına A diyen arkadaşlarımıza, hikayenin devamını hatırlatmak isteriz:

You two go today but don't mention the money. / Siz ikiniz bugün gidin...

Az önce gidebiliriz de, gitmeyebiliriz de, diyen bir kişi nasıl oluyor da bu kadar kesin konuşmaya başlıyor?

C ve **D** söz dizini kurallarına aykırı çünkü all, hepsi / herkes anlamı taşıyorsa, herhangi bir pronoun (zamir) ile asla yan yana gelmez:

All **we** liked the film.

Doğru kuruluş all + of + **objective pronoun** (us, them gibi nesne görevinde zamir) şeklinde olmalıdır:

All **of us** liked the film.

Olumsuz anlam taşıması istenen cümlelerde ise all değil, none kullanılmalıdır:

All of us **didn't enjoy** the concert.

None of us **enjoyed** the concert.

Soru 11. When we (11) — , Aunt Myra seemed quite happy.

A) have come there

B) were arriving

C) got there

D) came to there

Çözüm 11. Doğru cevap C.

A'da present perfect bir fiil var. Kesin zaman belirten, bir olayı eşzamanlı başka bir olayla anlatarak, onu zaman tüneli içerisinde belirli bir yere hapseden (örn. 2 Ocak Salı günü, saat 8'de) when bağlaçlı yan cümlelerde, bir istisna dışında, present perfect tense kullanılmaz.

İstisna: Tell me when you have finished. (Bitirdiğinde) / Bitirmiş olduğunda (gelecekte bana haber ver.)

Örnekteki have finished yerine doğrudan simple present çekimli finish fiilinin kullanılabileceği açıktır. O halde have finished, when bağlacı ile birlikte geçmişte yapılmış bir eylemi anlatmıyor; tam tersine, henüz gerçekleşmemiş bir eyleme işaret ediyor:

When the guests have arrived / arrive, we will start to have dinner.

Soruda ana cümlelerin simple past (seemed) içerdiğini hatırlarsak, girişteki when'li yan cümlelerin kesinlikle present perfect çekim alamayacağı anlaşılabilir.

B: Arrive (varmak, ulaşmak) anlık bir eylemdir. Bir yere varırsınız ve vardığınız anda bu eylemin hükmü biter. Yani, bu fiilin continuous çekimi tercih edilmez. Üstelik seçenek, varılan yerle ilgili (hospital) herhangi bir bilgi de vermemiş. Doğrusu herhalde aşağıdaki gibi olmalıydı:

When we arrived at the hospital, Aunt Myra ...

D'deki to edatı fazla. Çünkü there zarfı to edatı almaz. Ancak bu edat

kaldırılrsa bile (when we came there...), bu doğru bir ifade tarzı değil. 'Oraya geldiğimizde,' demek yerine, bir İngiliz, 'Oraya vardığımızda, ulaştığımızda...' anlamını veren **to get to somewhere** kalıbını tercih edecektir:

We didn't get to Ankara until after midnight.

Ankara'ya ancak gece yarısından sonra ulaştık.

Önemli not: There yer zarfı herhangi bir ek, edat vs. almadan ismin iki halinde de karşımıza çıkabilir: orada, oraya.

I got there at 8 o'clock. I met two people there.

Oraya saat 8'de vardım. Orada iki kişiyle buluştum.

Soru 12. When we got there, Aunt Myra (12) — .

- A) was seeming quite happily
- B) was seeming quite happy
- C) seemed quite happily
- D) seemed quite happy

Çözüm 12. Doğru cevap **D**.

A ve **B**: Seem eylem değil, durum anlatan bir fiildir (state verb). Bu tür bir görev üstlenmiş fiillerin (örn. want, love, prefer) continuous çekimleri tercih edilmez:

She seems happy. / Mutlu görünüyor.

I want to talk to you. / Sizinle görüşmek istiyorum.

Lütfen dikkat: Yukarıdaki örnek cümlelerin Türkçe çevirilerinde şimdiki zaman çekimi kullanmış olmamız İngiliz dilini bağlamaz.

C'de happily zarfı var. Zarflar eylemleri nitelerler:

So the prince married the poor girl, and they lived happily ever after.

Sonunda prens fakir kızla evlenmiş ve birlikte mutlu bir şekilde yaşayıp gitmişler.

Eğer inat eder C seçeneğine doğru cevap dersek, ortaya garip bir anlam çıkar:

...mutluca / sevinçli bir şekilde görünüyordu.

Seem fiili bir duruma işaret ettiği için zarfa değil, sıfata bağlanabilir:

seem + adjective (adj).

Not: Bu açıklamaya göre, sıfat yerine zarf kullanılmış olan A seçeneğinde bir değil, iki hata olduğu anlaşılır.

Soru 13. ...“but the doctor insists that (13) — to drive my car.”

- A) I'm getting so old B) I'm getting too old
C) I get so old D) I get too old

Çözüm 13. Doğru cevap **B**.

A ve C: Bu iki seçenek devre dışı. Yapı; too+adj+to do something biçiminde kurulmalıdır.

1. Our daughter is **too young to** go to school. / Kızımız daha okula gidemeyecek kadar küçük.
2. I am **too old to** drive a car. / Araba kullanabilmek için çok yaşıyım. / Araba kullanamayacak kadar yaşıyım.

Lütfen dikkat: Bu kalıp olumlu cümle yapısında kurulmasına karşın olumsuz bir anlam taşır. Birinci örnek cümleyi so + sıfat + that ile kurarsak:

Our daughter is so young that she can't go to school / we still can't send her to school.

too+adj+to do smt kalıbının taşıdığı olumsuz anlam iyice ortaya çıkmış olur.

D: Kişi yaşlanmakta olduğu için süreç / proses devam ediyor. Bu tür süreçleri anlatmak present continuous tense'in işidir:

The weather is getting warmer (and warmer).
Life is getting more (and more) difficult every day.

Soru 14. “You can have it if you promise (14) — me to the seaside now and again.”

- A) taking B) bringing C) to take D) to bring

Çözüm 14. Doğru cevap **C**.

A ve B: Promise to mastar fiili ister (promise to do smt):

The government had promised to reduce prices and increase wages; but instead, it increased prices and reduced wages.
Hükümet fiyatları ucuzlatıp maaşlara zam yapacağına söz vermişti; ancak bunun yerine, fiyatlara zam yapıp maaşları indirdi.

D: bring: getirmek

take: götürmek, çıkarmak (herhangi bir yere, yürüyüşe, gezintiye vs.)

now and again: sometimes

Soru 15. Can this camera — good photos?

- A) make B) to make C) take D) to take

Çözüm 15. Doğru cevap C.

fotoğraf çekmek: to take photos

fotoğraf çektirmek: to have one's photo taken

D: Seçenekte bulunan to mastar ı hatalıdır. Soru cümlesini düz hale getirirsek,

This camera can take good photos.

can model fiilinin to mastar ı almadığını görürüz. Gerçekten de, bir iki istisna hariç (have to, ought to vs.) kipler (modal verbs) kendilerinden sonra gelen bir ana fiile, to mastarına gerek olmadan doğrudan bağlanırlar:

I must **to** go. (Yanlış!)

I must go. (Doğru!)

She may **to** have seen us. (Yanlış!)

She may have seen us. (Doğru!)

They could **to** sell their house. (Yanlış!)

They could sell their house. (Doğru!)

Soru 16. Who was the first person — today?

- A) spoke to you B) you spoke to
C) you spoke D) whom you spoke

Çözüm 16. Doğru cevap B.

speak – spoke – spoken

A: Speak ardından to edatı ister: speak to someone. A'da to edat ı var ama daha önemli başka bir şey yok: özne. Speak fiilinin öznesi nerede? 'Özne the first person' dersiniz, o zaman da özneyi soran who soru kelimesini ne yapacağız? Belli ki, burada iç içe geçmiş iki cümle var. Yani bu bir sıfat cümlesi, ama A seçeneği bu cümleyi tamamlayamıyor. Doğrusu aşağıdaki gibi olmalıydı:

Who was the first person **who** spoke to you today?

Bugün seninle konuşan ilk kişi kimdi?

İncelemekte olduğumuz cümle soru içeren bir sıfat cümlesi olduğu için, içinde iki tane who kullanılmış. Bu da biraz akıl karıştırıyor. Ama bunun da bir kolayı var elbet! Bu iki who'dan birincisi soru sorduğu için ona cevap verip cümleyi basitleştirebiliriz:

Ahmet was the first person **who** spoke to me today.
Bugün benimle konuşan ilk kişi Ahmet'ti.

Bu birleşik cümleyi iki basit kuruluşlu cümle haline getirirsek,
Ahmet was the first person. Ahmet spoke to me today.

iki farklı ve bağımsız cümlede, iki özne ve iki fiil bulunduğunu açıkça görebiliriz. O halde, bu iki cümle bir sıfat cümlesinin şemsiyesi altında bir araya geldiklerinde, fiiller ve özneler korunmalıdır. Ancak, özne (Ahmet) birleşik cümle içinde ortak unsur olduğu için ikinci Ahmet yerine **who** kullanıp yine aynı noktaya varmış oluruz:

Ahmet was the first person **who** spoke to me today.

Önemli not: Verilen birleşik cümledeki **who** atılamaz. Çünkü kendisinden sonra özne yok. Yani cümlede özne görevini bizzat who üstlenmiş:

Ahmet was the first person (?) spoke to me today. (Hatalı cümle.)

Bir önemli nokta daha var: örnek cümlede **who** (kim, kimi, kime) yerine, **whom** (kimi, kime) ilgi zamiri kullanılamaz. Çünkü whom özne görevi üstlenemez:

Ahmet was the first person **whom** spoke to me today. (Hatalı cümle.)

C: Speak to edatı almalıydı (bkz. A seçeneği). Bu seçeneğe to edatı eklediğimizde doğru cevap olan B seçeneğini elde ederiz.

D: Eğer bu seçenekte spoke fiilinden sonra to edatı verilmiş olsaydı, bir başka doğru cevap ortaya çıkardı:

Who was the first person **whom** you spoke to today?
Bugün (senin) ilk konuştuğun kişi kimdi?

Önemli notlar:

1. Dilerseniz, yukarıdaki cümlede **whom** yerine **who** kullanabilirsiniz. Çünkü who, whom ilgi zamirini de içeren büyük kümedir.

Who was the first person **who** you spoke to today?

2. Cümlede ister whom, isterseniz who kullanmış olun, her iki ilgi zamirini de atıp cümleyi kısaltabilirsiniz. Çünkü cümlede ikinci bir özne var (you).

Who was the first person you spoke to today?

3. Eğer ikinci alternatifini tercih ederseniz, doğru cevap **B**'ye ulaşmış olursunuz.

Soru 17. I can't find the book — .

- A) nowhere
- B) everywhere
- C) anywhere
- D) somewhere

Çözüm 17. Doğru cevap C.

A, B ve D: Can't olumsuzluk taşıdığı için sadece doğru cevap **C**'deki anywhere ile uyuşabilir. A'da verilen nowhere zaten olumsuzdur ve ikinci bir olumsuzluk eki (can not) hataya neden olur. B ve D seçeneklerinde verilen belgisiz zamirler ise olumlu cümle yapıları isterler. Aşağıda, 17. sorunun seçeneklerinde verilen bütün belgisiz zamirlerin kullanım farklılıklarını gösteren üç farklı cümle örneği bulabilirsiniz:

I can find the book nowhere.

You can find fast food restaurants everywhere.

I've put the bills (fatura) somewhere in the living-room (oturma odası), but I can't find them anywhere now (= they're nowhere to be found now / hiçbir yerde yoklar).

Lütfen dikkat: 'I can't find the book anywhere' ve 'I can find the book nowhere' cümleleri arasında Türkçe açısından hiçbir fark yoktur: 'Kitabı hiçbir yerde bulamıyorum.'

Soru 18. There was a house at — .

- A) the mountain foot
- B) the foot of the mountain
- C) the feet of the mountain
- D) the mountain's foot

Çözüm 18. Doğru cevap B.

A: Mountain foot'ta (dağın eteği / yamacı) söz dizini hatası var. Doğru dizin B seçeneğindeki gibi olmalıydı:

the foot of the mountain

C: Feet, foot isminin çoğuludur. Bir ev, bir dağın bir tek yamacında bulunabileceği için bu seçenek hatalıdır.

D: 's (apostrophe s) sahiplik eki canlılara özgüdür. Cansız nesnelere için of edatı tercih edilir:

Timur Lenk's legs were lame (aksak). / The legs of Timur Lenk were lame.

The leg of the table is broken. / The table's leg is broken.

Soru 19. A person who talks to — is not necessarily mad.

- A) himself B) oneself C) yourself D) itself

Çözüm 19. Doğru cevap **A**.

not necessarily mad: ille de deli olması gerekmez, (bu onun) mutlaka deli olduğunu göstermez

Cinsiyeti belirtilmemiş tüm (belirsiz) şahıslar (one, person, human being vs.) ikinci kullanımlarında eril şahsa dönüşürler:

Someone who is fluent (akıcı konuşabilen) in English is lucky. **He** can easily find a job.

Not: Günümüz İngilizcesinde, bu tür durumlarda **s/he** şeklinde ve her iki cinsiyeti de içerecek bazı ifadeler kullanılabilir.

B: Soru girişinde a person yerine one zamiri kullanılsaydı, B doğru cevap olurdu:

One who talks to oneself is not necessarily mad. (= A person who talks to himself is not necessarily mad.)

Kendi kendisine konuşan bir kişinin mutlaka deli olması gerekmez.

Oneself ayrıca, dönüşüm yapılabilecek hiçbir öznenin bulunmaması halinde, belirsiz herhangi bir kişinin yerine geçmek üzere de göreve çağrılabilir:

It is easy to feel sorry for oneself. / Kişinin kendisine acıması çok kolaydır.

Cümlenin girişinde dönüşüm yapılabilecek herhangi bir zamir (a person, a girl, a boy, someone, somebody vs.) bulunmadığı için, aynı cümlede himself, herself gibi başka bir reflexive pronoun (kendine dönüşlü zamir) kesinlikle iş görmez:

It is easy to feel sorry for **himself** / **herself**.

Biraz uyanıkça davranarak, yukarıdaki cümlenin arasına bir şahıs sıkıştırabilir ve hatalı örneği düzeltebiliriz:

It is easy for a **person** to feel sorry for **himself**.

Soru 20. I'll be 13 tomorrow, — ?

- A) am I B) aren't I C) won't I D) will I

Çözüm 20. Doğru cevap **C**.

Bir kuyruk sorusu (tag question) oluşturmak için, ana cümledeki (açık ya da gizli bir şekilde verilmiş olan) yardımcı fiil cümlelerin sonuna taşınır ve işareti değiştirilir*:

*Yardımcı olumlu ise, kuyruk sorusu olumsuz olur; yardımcı olumsuz ise, kuyruk sorusu olumlu olur.

She **thinks** I am a fool, doesn't she? (gizli yardımcı fiil: **does**) (Thinks fiili içinde gizli olarak does yardımcı fiili vardır.)

O benim aptal olduğumu zannediyor, öyle değil mi?

You **liked** the film, didn't you? (gizli yardımcı fiil: **did**)

Filmi beğendin, değil mi?

The bride and the groom **have** arrived, haven't they? (açık yardımcı fiil: **have**)

Gelin ve damat geldiler, (öyle) değil mi?

Not: Örnek cümlelerin Türkçe çevirilerinden anlayabileceğiniz gibi, bizler aşağı yukarı her kuyruk sorusunu aynı şekilde kurarız. Ancak İngilizcede kuyruk sorusu oluştururken, ana cümlelerin öznesi, tense'i, işareti ve daha birçok özellik dikkate alınır. Dilerseniz, bu konuyu bir başka derse bırakalım ve biz 20. soruya geri dönelim.

Soru girişindeki **I'll** kısaltması (contraction) hem shall, hem de will yardımcısına ait olabilir:

I'll repay (ödemek, iade etmek) my debt (borç) to you tomorrow. =
I will / shall repay my debt to you tomorrow.

Bu yardımcı fiillerin bir kuyruk sorusuna sırasıyla aşağıdaki gibi taşınmaları beklenir:

I will repay my debt to you tomorrow, won't I?

I shall repay my debt to you tomorrow, **shan't** I?

Ancak shall içeren cümlelerin kuyruk sorusunda sorun çıkar. Hatırlarsanız, shall ve will arasındaki benzerlik ve farklara kısaca değindiğimiz 5 numaralı soruda, shall yardımcısının günümüz İngilizcesinde çok sınırlı bir kullanımı olduğundan söz etmiştik:

Shall I give you another cushion for your back?

Size sırtınız için bir yastık daha vereyim mi? (teklif)

20. soru bu türden bir teklif, davet vs. içermediğine (yani istisnai bir durumla karşı karşıya olmadığımız) göre, I'll kısaltmasını I will şeklinde açmak daha güvenli olacaktır. Bu yardımcıyı kuyruk sorusuna taşıdığımızda ise (will – won't), doğru cevap **C** seçeneğini elde etmiş oluruz:

I'll be 13 tomorrow, won't I?

B: Bu seçenekteki kuyruk sorusu (aren't I) aşağıdaki gibi bir örnek için doğrudur:

I am seriously (ciddi bir biçimde) ill, aren't I?

Demek ki, birinci tekil şahıs, geniş zaman olumlu to be fiili için, kuyruk sorusu **amn't I** değil, **aren't I** oluyormuş. Ne işimize yarayacağı belli değil ama bunu da öğrenmiş olduk! Peki, iş bitti mi? Ne yazık ki hayır! İngilizler bu kadar işkenceyi de yeterli görmemiş olacaklar ki, kuyruk sorularını formal (resmi) ve informal (resmi olmayan) şeklinde ikiye ayırmışlar. Ve formal kuyruk sorusunun kısaltma yapılmadan, aşağıdaki gibi kurulmasını emir buyurmuşlar:

I am seriously ill, am I not?

Yani formal kullanımda özne (I), gerçek yardımcı fiil (am) ile olumsuzluk eki arasına giriyor ve zoraki yardımcı are devre dışı kalıyor.

Lütfen dikkat: Birinci tekil şahıs, geniş zaman olumsuz to be fiili için sadece aşağıdaki kısaltılmış formül geçerlidir:

I'm not a teacher.

'I **amn't** a teacher' kısaltması yanlıştır. Yardımcı fiilin bu özelliği kuyruk sorusunda aren't I ya da am I not tercihlerini de haklı çıkartmıyor mu?

Soru 21. Did you hear — Julie said?

A) what B) that C) that what D) which

Çözüm 21. Doğru cevap **A.**

A: İşe basit yapıda bir soru cümlesi kurarak başlarsak, sorudaki boşluğun nasıl doldurulması gerektiğini daha kolay anlayabiliriz:

What did Julie say? / Julie ne dedi?

Bu soru normal düzende kurulmuştur (direct question: doğrudan soru). Ancak 21. sorunun girişinde başka bir soru (Did you hear...) bulunduğu için ikinci sorunun aktarılması gerekir (indirect question: dolaylı soru):

Did you hear what Julie said? / Julie'nin ne dediğini duydun mu?

Her iki soruda da say fiilinin boşta kaldığına (yani kendisinden sonra bir nesne almadığına) dikkat ediniz. Eğer say fiilinden sonra bir nesne gelseydi (örn. say bad words), 21. sorudaki boşluğu kesinlikle what ile dolduramazdık. Çünkü what, *bad words* nesnesi yerine geçer ve bu nesnenin cümle içinde bir kez daha kullanılmasına izin vermezdi:

Did you hear **what** Julie said bad words? / Julie'nin kötü sözler **ne** dediğini duydun mu?

Doğru cümle kuruluşu için **what** yerine **that** kullanılması gerektiği açıktır (bkz. B seçeneği).

B'nin doğru olabilmesi, Julie'nin söylediği şeyin (sözlerin), sorunun devamında verilmesine bağlı:

Did you hear that Julie said you were stupid?

Julie'nin, senin için aptal dediğini duydun mu? (Tam bir kışkırtma!)

C: A ve B seçeneklerini iyi irdelemiş bir arkadaşımızın C hatasına düşmesi çok uzak bir ihtimal. Biz sadece bir örnek vererek, what ve that arasındaki farkları bir kez daha göstermeye çalışalım:

what = the thing that (Lütfen bu eşitliği unutmayın.)

I know what / the thing that you like.

Ne sevdiğini / Sevdiğin şeyi biliyorum.

D: Which ilgi zamiri kendisinden önce bir isim ister:

Do you know the shop which opened yesterday?

Dün açılan dükkanı biliyor musun?

Yukarıdaki örnekte the shop ismini çıkartırsanız, which artık bu cümlede barınmaz. Ancak aynı isme which zamirinden sonra yer verirsiniz, işin rengi değişir:

Do you know which shop opened yesterday?

Dün hangi dükkanın açıldığını biliyor musun?

Not: Which hangi sorusunu sorduğu (yani henüz ortada belirli bir nesne bulunmadığı için) which + isim ikilisinde the artikeline yer verilmemiştir.

Soru 22. Spanish people usually speak — than English people.

A) quicklier

B) more quicklier

C) more quickly

D) more quicker

Çözüm 22. Doğru cevap **C**.

A: Zarfların derecelendirilmesi –bir iki istisna* dışında–more / most ile yapılır. O halde quickly zarfının quicklier diye bir comparative degree'si (ikinci derece karşılaştırması) olmamalı. Doğru derecelendirme aşağıdadır:

quickly more quickly most quickly

Ancak, quickly zarfının sıfat hali olan quick (hece sayısının azlığından da yararlanarak) –er/–est eki alarak derecelendirilir:

quick quicker quickest

***İstisna:** fast, soon, hard, early, late zarflarının derecelendirilmesi –er/–est ekleriyle yapılır:

He runs faster than I can.

She always arrives the latest.

B: Burada more doğru, ancak zarfın sonundaki (quicklier) –er eki biraz fazla gelmiş. (Yani B seçeneğine bir nefes aldırıp bir vurmuşlar!)

D: Quick sıfatının ikinci derecesi quicker olur, more boşa çıkar. Ayrıca, speak bir eylemdir ve eylemleri sıfatlar değil, zarflar niteler.

This is a **quick** reply (cevap, karşılık). (quick sıfat görevinde)
He replied (cevap / karşılık vermek) **quickly**. (quickly zarf görevinde)

Soru 23. That old lady can't stop me — the tennis match on my radio.

A) to listen B) listening C) listen to D) listening to

Çözüm 23. Doğru cevap **D**.

A ve **B**: Listen fiili kendisinden sonra to edatı ister:

Did you listen to the news?

C ve **D**: Stop fiilini biraz irdeleyelim. Bu fiil, kendisini izleyen fiilleri hem gerund (ortaç fiil) hem de to infinitive (matar fiil) olarak alabilir. Ama C seçeneğinde olduğu gibi tek başına V₁ fiil almaz. Biz şimdi olmayacakları bırakıp olacakların peşine düşelim:

stop + Ving: We stopped having lunch.

Örneğin, misafir geldiği için yapmakta olduğunuz işi, yani yemek yemeyi kesmek zorunda kalmışsanız, stop + Ving kullanabilirsiniz. Having zaten yapılmakta olan bir işe, stop ise yapılmakta olan bu işin kesildiğine işaret eder. Şimdi de aynı cümleyi to+V₁ alternatifi ile inceleyelim:

stop + to + V₁: We stopped to have lunch.

Örneğin, yemek yemek için mesaiye ara verdik. Yemek yeme eylemi o esnada gerçekleşmediği (daha sonra yapılacağı) için to+V₁ fiil kullanılmıştır.

Soru cümlesinde, zaten yapılmakta olan bir işin kesilmesi, bu işe ara verilmesi söz konusu:

O yaşlı kadın beni radyo dinlemekten alıkoyamaz.

Bu ayrımı anlayabilmek için aşağıdaki kalıpları aklınızda tutmaya çalışınız:

stop somebody doing something: birini bir şey yapmaktan alıkoymak

stop to do something: (başka) bir şey yapmak için eldeki işi bırakmak / duraksamak / mola vermek

Soru 24. I haven't got a chair — .

- A) to sit
B) for to sit on
C) to sit on
D) for sitting

Çözüm 24. Doğru cevap **C**.

A'da on edatı yok. Cümlenin Türkçeye çevirisinde bu edatın (on: üzerinde) kullanımı çok gerekli görünmüyor:

Oturmak için sandalyem yok.

Ancak, İngilizce bu gibi durumlarda kuralcıdır:

a chair to sit on: üzerinde oturulacak bir sandalye

B: For bir edattır. Bir edatı izleyen fiil to+V₁ halde değil, Ving halde bulunmak zorundadır:

These chopsticks (çubuk) from China are for eating rice (pilav).

D: Soru 8'deki kısa açıklamayı hatırlayalım: For edatı bir alet ya da aracın kendi başına ne işe yaradığı anlatılırken kullanılır:

This saw (testere) is for cutting wood (tahta, a ağaç).

a microscope for magnifying (büyütmek) small objects

Ama soru cümlemizde bir sandalyenin kendi başına ne işe yaradığı anlatılmıyor. Ona ihtiyaç duyan, üzerinde oturmak isteyen, yani amacı olan bir insan var (**I**). Amaçları to+V₁ ile ifade ettiğimizi hatırlayınız (bkz. soru 8).

D seçeneğinin bu haliyle doğru cevap olmasını isterseniz, soru cümlesinde değişiklik yapmalısınız:

That antique chair is for decoration. It is not meant for sitting on.

Misafirliğe gittiğiniz bir evde, süs eşyası olarak kullanılan antika bir sandalyeye bilmeden oturmak istediğinizi varsayalım. Bu durumda ev sahibi sizi hemen uyaracak ve yukarıdaki bilgiyi verecektir. Ve cansız nesnelerin bir amacı olmayacağı için, yukarıdaki cümlede *for sitting on* ifadesi, deyim yerindeyse 'cuk' oturacaktır.

Soru 25. — at the moment, I'll go to the shops.

- A) For it doesn't rain B) As it doesn't rain
C) For it isn't raining D) As it isn't raining

Çözüm 25. Doğru cevap **D**.

go to the shops: alışverişe çıkmak

A ve C: For bir birleşik cümlelerin başına geçerek bağlaç görevi üstlenemez. Nedenine işaret ettiği cümleyi kendisinden önce ister. Çok küçük ama çok önemli ayrıntılar vererek, bir olayın nedenini (can alıcı püf noktasını) açıklar:

He took the food eagerly, for he had eaten nothing since dawn.

Yemeğe iştahla saldırdı, zira şafak vaktinden beri ağzına lokma girmemişti.

When I saw her in the river I almost fainted. For there was a strong current at the point where she was swimming.

Onu nehirde gördüğümde neredeyse bayılacaktım. Çünkü yüzdüğü yerde güçlü bir akıntı vardı.

B: Soru cümlesinde verilen at the moment (şu an, şimdi) zaman zarfı B seçeneğindeki simple present tense'in önünü kesiyor.

Soru 26. Bill drinks — whisky.

- A) any B) none
C) too many D) so much

Çözüm 26. Doğru cevap **D**.

A: Any miktar belirleyicisinin (quantifier) öncelikle ve büyük çoğunlukla olumsuz cümlelerde ve soru cümlelerinde kullanılacağını biliyoruz:

- Did Bill drink any fruit juice (meyve suyu)?

- No, he didn't drink any.

B: Eğer none yerine no kullanılmış olsaydı, B doğru cevap olabilirdi. None, yokluğundan söz edilen nesne ne ise onun yerine geçer çünkü bir zamirdir:

He wanted to borrow some money from me. But I had none (= no money).

C: Many sayılabilen isimlerle (countable nouns) kullanılır.

Many of my friends had cautioned (uyarmak) me against the dangers of marriage (evlilik), but I didn't take notice of (dikkate almak) what they said.

D: Bill drinks so much whisky. = Bill o kadar viski içiyor ki... (Yani sonu pek iyi görünmüyor!)

Soru 27. — are very intelligent.

- A) Both of them
B) Both them
C) Both they
D) They both

Çözüm 27. Doğru cevap **A**.

B: Both, all ya da none zamirleri, başka zamirlere doğrudan bağlanamazlar; arada of edatına ve bir objective pronoun'a (nesne görevinde zamir: us, them vs.) ihtiyaç duyarlar (bkz. 10/C-D):

Both of us hate Westerns (kovboy filmi).
Both of you have failed the exam.

C: Eğer both ve they yer değiştirseydi, are fiili yerine de eylem anlatan başka bir fiil kullanılmış olsaydı, (yani halamın bıyıkları olsaydı) C ikinci doğru cevap olurdu:

They both like ice-cream.

Soru cümlesinde bulunan to be fiili (are) bir eylem anlatmadığı, sadece bir yardımcı (bir tür kaynaştırma) görevi üstlendiği için özne ve both zamirinin arasına girer:

They are both very intelligent (akıllı).
We were both very tired after the journey (yolculuk).

D: Bkz. C seçeneği.

Soru 28. In a shop — customers.

- A) it is important pleasing
B) it is important to please
C) there is important pleasing
D) there is important to please

Çözüm 28. Doğru cevap **B**.

customer: müşteri
please: memnun etmek

A: Verilen kalıp yanlıştır. Doğru kalıp 'It is + sıfat + to+V₁' olup buna uygun örnekler aşağıdadır:

It is nice to see you again.
It is dangerous to play by the railway (demiryolu).
It was very stupid (aptalca) of you to tell him your secrets (sır).

C ve D: There, bir ismin varlığına ya da yokluğuna işaret eder. There ile başlayan bir cümlede, isimle birlikte bir sıfat da bulunabilir, ancak tek başına sıfat kullanılamaz:

There is an important meeting today. (Doğru!)

There is important today. (Yanlış!)

Soru 29. Please don't leave your books on the table. — so that we can have room to eat.

- A) Put off them B) Take them off
C) Pick them off D) Pick up them

Çözüm 29. Doğru cevap **B**.

phrasal verb: bir fiil + edat ya da edatlardan oluşan kelime grubu (örn. get off, turn down)

A ve D: İşe, bu seçeneklerde verilen phrasal verb'lerin anlamlarını öğrenerek başlayalım:

put off: (bir şeyi) ertelemek, (birini bir şeyden) soğutmak, uzaklaştırmak
pick up: (bir şeyi) yerden kaldırmak, (birisini bir yerden) almak

A ve D'nin hatası zamirlerin phrasal verb'lerin dışında kalmış olmasıdır. Kimi istisnalar hariç, phrasal verb'lerde zamirler fiil ve edat arasında yer alırlar. Ancak, zamir yerine doğrudan bir isim kullanılmışsa, bu kural işlemez. Çünkü isim, fiil ve edat arasına girebileceği gibi (bkz. 1), phrasal verb'ün dışında da kalabilir (bkz. 2):

1. Lack of parking space is putting **potential customers** off. (isim ortada)
Yeterli park yeri olmayışı müşterileri kaçırıyor.
2. They pick up **our trash** twice a week. (isim phrasal verb'ün dışında)
Çöpümüzü haftada iki kez alıyorlar / topluyorlar.

Ancak aynı cümlelerde isim yerine zamir kullanmak isterseniz, işin rengi değişir.

1. Lack of parking space is putting **them** off.
2. They pick **it** up twice a week.

B: Biz, 'Eşyalarını masadan kaldır.' anlamını verecek bir phrasal verb arıyoruz. Take them off bu işi görür:

Please don't leave your books on the table. Take them off so that we can have room to eat.

... Onları (kitaplarını) kaldır ki, bize de yemek yiyecek yer açılsın.

C: pick off: (silahla) vurarak düşürmek; (bir canlı için düştükten sonra) yerden kalkmak

As I picked myself off the ground, I saw the thief disappear round the block of apartments.

Yerden kalktığımda, hırsızın, apartman bloklarının bulunduğu yerde / köşede gözden kaybolmakta olduğunu gördüm.

Sadece pick için özel bir örnek:

He doesn't pick his words. / Ağzından çıkanı kulağı duymaz.

Soru 30. — in my class likes the teacher.

- A) All persons
B) All pupils
C) Everyone
D) All people

Çözüm 30. Doğru cevap **C**.

pupil (= schoolchild): öğrenci, talebe

A, B ve D: Soru cümlesindeki likes (3. tekil şahıs çekimli fiil) üç seçeneğin üçünü de değerlendirme dışı bırakıyor. Çünkü bu seçeneklerde çoğul özneler var. Dahası, likes, like olarak değişseydi dahi, bu üç seçenekten yine de bir tek doğru cevap çıkmazdı. Bunun nedenini seçenekleri tek tek irdeleyerek açıklamaya çalışalım:

A: Person'ın çoğulu genellikle people'dır. Persons ise, nadiren kullanılan oldukça resmi bir ifadedir. Aşağıdaki örneklerde persons çoğul isminin kullanımına dikkat ediniz:

The victim (kurban) *was murdered* (öldürülmek) by a person or persons unknown.

This elevator (asansör) may only carry eight persons. (asansör kullanma talimatı)

B ve D: Yanlıklık the (definite article: belirli harf-i tarif / artikel) eksikliğiğinden kaynaklanıyor. Çünkü belli bir sınıftaki öğrenciler de belirgindir.

All **children** in our school are from Istanbul. (Hatalı!)

All **the children** in our school are from Istanbul. (Doğru!)

All **children** like ice-cream. (Doğru!) (Çocuklardan genel olarak söz ediliyor.)

All **the children** like ice-cream. (Hatalı!) (Çocuklar belirgin ama cümlede onların belirgin olduğunu gösterecek hiçbir ek bilgi yok.)

Soru 31. We expected about 20 female candidates but there were — people there.

- A) another
B) others
C) some
D) more

Çözüm 31. Doğru cevap **D**.

A: Another (başka, bir başka) belirsiz ve tekil bir isme işaret eder:

I was expecting to see Jim but there was another person waiting for me there.

B: Others, isim yerine geçmiş belirsiz ve çoğul bir zamirdir. Kendisinden sonra isim almaz:

We must help others less fortunate (şanslı, talihli) than ourselves.

Some students study hard but get low marks (not, puan) from the exams, while others study less but get high marks.

C: Some bazı anlamına gelen bir miktar belirleyicidir. Tam olarak tanımlanamayan kişi ya da nesnelere işaret eder. Ancak bilinenin aksine, azlık, yetersizlik anlatmaz. Örneğin, bir iş başvurusu için 20 aday bekleniyor ama daha az sayıda kişi başvuruda bulunuyorsa, bu durumu en güzel fewer anlatır:

We needed 10 people but there were fewer applicants (aday, başvuru sahibi).

Eğer 20 kişi bekleniyor ama daha çok sayıda kişi geliyorsa, bunu anlatabilecek miktar belirleyicinin adı more olur. Bu da bizi doğru cevap **D**'ye götürür.

We needed only five people but more people volunteered (gönüllü olmak).

Soru 32. Your bicycle shouldn't be in the house! — !

A) Take it out

B) Get out it

C) Put it off

D) Take away it

Çözüm 32. Doğru cevap **A**.

A: take out: 1. (bir şeyi) dışarı çıkarmak, bulunduğu yerden uzaklaştırmak; 2. (birini yemeğe vs.) çıkarmak, götürmek; 3. (birinin hakkında, onun muhakeme edilmesini gerektirecek bir belge, celp) çıkarmak, tanzim etmek

1. anlama örnek: The dentist took out my *decayed tooth* (çürük diş).

2. anlama örnek: He wants to take her out but he is too shy (utangaç) to ask.

3. anlama örnek: The police have taken out a summons (celp) against the driver who crushed (ezmek) a young boy to death.

B ve D: Yanlışlığın nedenini anlamak için 29. soruya bakınız.

get out: 1. dışarı çıkmak, bir yeri terk etmek; 2. (genellikle gizli bir bilgi için) açığa çıkmak

2. anlama örnek: If this news gets out, we'll be in trouble.

take away: 1. (bir yemeği paketleip) beraberinde götürmek; 2. küçümsemek

2. anlama örnek: I don't wish to take anything away from his success but he couldn't have done it without his wife's support.

C: Put off ertelemek demektir:

to put off a meeting indefinitely: bir toplantıyı süresiz (olarak) ertelemek
Ek örnek için bkz. 29/A.

Soru 33. What time does the bus — Bradford?

- A) go away to B) go away for
C) leave to D) leave for

Çözüm 33. Doğru cevap **D**.

D: Taşıt araçlarının varış ya da kalkışları arrive ya da leave fiilleri ile anlatılır.

arrive: (bir yere) varmak / ulaşmak
They've arrived in Ankara.

leave for: (bir yere) gitmek üzere bir yerden ayrılmak
They left Istanbul for Ankara.

İkinci örnekte terk edilen kent Istanbul, varılmak istenen hedef (destination) ise Ankara'dır.

A ve **B:** Away edatı genellikle from ile çalışır:

Stay away from the fire. / Ateşten uzak dur / uzaklaş.

A'daki to edatının özel bir görevi yoktur. Go away to ifadesini aşağıdaki gibi bir cümlede kullanabilirsiniz:

He has gone away to look for new customers.
Yeni müşteriler bulmak için iş seyahatine çıktı.

Örnek cümlelerin çevirisinden anlaşılacağı gibi, go away özellikle tatil / iş seyahati için bir yerden ayrılmak anlamındadır:

He has gone away for a holiday / on business.

C: Leave to ancak, 'Leave it to me. = O işi bana bırak. Ben hallederim.' anlamında kullanılabilir. Aşağıdaki cümle bu nedenle hatalıdır:

The President left to Canada.

Eğer başkan Kanada'ya gidiyorsa to, yerini for edatına bırakmalıdır:

The President left for Canada. (Başkan Kanada'ya gitti.)

Yok, eğer ziyareti bitmiş ve başkan Kanada'dan ayrılıyorsa to cümleden atılmalıdır:

The President left Canada. (Başkan Kanada'dan ayrıldı.)

Çeşitleme:

leave for good (and all): (bir yeri) bir daha dönmek üzere terk etmek
She left the country for good and all. She migrated to Australia.

Soru 34. She — be Canadian because she's got a British passport.

- A) can't
B) isn't able to
C) mustn't
D) doesn't need

Çözüm 34. Doğru cevap **A**.

A: Can't yüksek olumsuz ihtimal anlatır. Sorunun Türkçesi:

O bayan Kanada'lı olamaz çünkü İngiliz pasaportu taşıyor.

B: Able to'nun yeteneğe işaret ettiğini biliyoruz. Aynı işi can't model fiili de görebilir (bkz. aşağıda verilen örnek). Ancak bu eşitlikten yola çıkarak A seçeneğinde can't yerine isn't able to kullanamayız. Çünkü isn't able to sadece bir yeteneğin mevcut olmadığından söz ederken, can't hem bu görevi üstlenir, hem de soru cümlesinde olduğu gibi, yüksek olumsuz ihtimal anlatır. Can't ve isn't able to eşitliğine bir örnek:

He is not able to / can't speak even a single word of English despite (rağmen) all the courses he has attended (katılmak) so far (bugüne / şu ana kadar).

C: Negative conclusion (olumsuz mantık yürütmek, bir şeyden yüksek olumsuz ihtimalle söz etmek) can't model fiilinin işidir. Mustn't daha çok bir konuda yasaklama getirirken kullanılır:

You mustn't smoke in closed areas.

Kapalı mekanlarda sigara içmemelisin / içilmez.

D: Need fiilinin olumsuz hali, bir zorunluluğun ortadan kalktığına, bir işin yapılmasına gerek olmadığına işaret eder:

You don't need to be in a hurry. There's still plenty of time.

Telaş / Acele etmene gerek yok. Daha çok vakit var.

Soru 35. “Our daughter —— “, they said.

- A) was born since three years
- B) is born for three years ago
- C) was born three years ago
- D) has been born since three years ago

Çözüm 35. Doğru cevap **C**.

be born: doğmak

A: Bu seçeneği neresinden tutsak insanın elinde kalıyor. Since zaman zarfı, ana cümlede genellikle present perfect çekimli bir fiile bağlanır. Ana cümledeki eylemin / olayın ne zaman başladığına işaret etmek üzere, since zarfından sonra bir tarih (1980 vs.) ya da tarih yerine geçecek bir isim (last month vs.) kullanılır (mutlaka bkz. 4).

I haven't met her since the wedding ceremony.

Onu nikah töreninden beri görmedim. / Ona nikah töreninden beri rastlamadım.

Oysa A seçeneğindeki since, ana cümlede bir **simple past** fiile bağlanmış ve kendisinden sonra da **toplam bir süre** almış (three years). Buna göre, soru cümlesindeki kız üç senedir doğmuş oluyor! Bizim bildiğimiz bu iş en fazla dokuz ay sürer.

B: For bir işin ne kadar zamandır yapıldığını anlatır. Ago ise, bizi o işin başlangıç anına götürür.

I have lived in this apartment (daire) for three years. (Doğru!)

I moved to this apartment three years ago. (Doğru!)

Soru: O halde bu iki zarfı nasıl yan yana getirebiliriz?

Cevap: Getirebiliriz ama bunu bir İngiliz görmeden yapmalıyız!

Not: B seçeneğinde is-was dönüşümü yapılır ve for cümleden atılırsa ortaya doğru cevap **C** seçeneği çıkar.

D: D'yi seçen arkadaşlar için tek bir sözümüz var: 'Allah kurtarsın!'

Soru 36. When — English?

- A) has he begun to study B) has he begun study
C) did he begin to study D) did he begin study

Çözüm 36. Doğru cevap C.

A ve **B**: When soru kelimesi bir eylemin / olayın kesin tarihini / zamanını sorar. O halde present perfect tense'in burada ne işi var? Bize, bu tense'in kesin zamanlarla kullanılmaması gerektiği öğretilmişti, öyle değil mi? Eğer, 'I have played football yesterday.' cümlesinin hatalı olduğunu görebiliyorsak, 'When have you played football?' sorusunu da bir o kadar hatalı saymalıyız.

Not: Yukarıdaki açıklama içinde geçen hatalı cümlelerde, present perfect tense yerine simple past tense kullanılmalıdır.

D: D'de to eksikliğine dikkat ediniz. Begin kendisinden sonra Ving ya da to+V₁ fiil ister:

Everyone **began talking** at once (aynı anda) and it was difficult to follow the debate (tartışma).

I **began to play** the piano when I was 5.

Soru 37. Do you want some cheese? No, — .

- A) I've some still B) I still have much
C) I don't want D) I've still got some

Çözüm 37. Doğru cevap D.

A: Kendisini izleyen üçüncü halde bir fiil olmadıkça have yardımcı 've şeklinde kısaltılamaz.

I've a lot of friends from school. (Hatalı!)

I **have** a lot of friends from school. (Doğru!)

Aynı seçenekte some'ın yerinin uygun olmadığını da fark etmeliyiz; bu quantifier'ın (miktar belirleyici) still zarfından sonra kullanılması daha doğru olacaktır:

I have / I've still got* some.

Bu cümle kuruluşunun bizi doğru cevap D'ye götüreceğini söylemeye gerek var mı?

*Konuşma dilinde have/has yerine, aynı anlamı vermek üzere have/has got tercih edilir. Her ikisi de sahiplik anlatan bu ifadelerden ikincisinin kullanımı oldukça yaygındır.

B: Much olumsuz cümlelerde kullanılır. Much yerine a lot kullanımı, B seçeneğini, üzerinde düşünmeye değer bir duruma getirebilirdi:

I still have a lot.

Yukarıdaki ifade biçimi yanlış olmamakla birlikte, konuşma dilinde ibrenin daha çok have got yönüne döndüğü az önce söylemiştik:

I've still got a lot.

C: Yes/No question'lara verilecek kısa cevaplarda ya sadece yardımcı ile yetinmeli, ya da ana fiili kullanmak isterseniz, bu fiile ait nesneyi de cümlenin sonuna eklemelisiniz. Çünkü İngilizce'de fiiller boşta kalmaz, nesne alırlar:

- Do you love me?

- Yes, I **love**. (Yalan olduğu gramerinden belli.)

Cevap ya kısaca *Yes, I do* şeklinde verilmeli ya da *Yes, I love you* karşılığı tercih edilerek, love fiili hangi nesne üzerinde geçişi sağlıyorsa, bu nesne açıkça belirtilmelidir.

Meraklısına not: Farklı iki öznenin varlığı durumunda have'i ya da diğer herhangi bir yardımcıyı -kendilerini bir diğer fiil izlese bile- kısaltamazsınız:

Mary and I've decided to split (ayrılmak). (Yanlış!)

Mary and I **have** decided to split. (Doğru!)

Soru 38. Brenda likes going to the theatre and — .

A) so do I

B) so go I

C) so I like

D) so I am

Çözüm 38. Doğru cevap **A**.

A: Addition to a remark, yani olumlu ekleme ifadelerinde ana fiilin zamanına ait yardımcı (soruda does) alınır ve devrik cümle yapısında so ekleme zarfına bağlanır. Ekleme yapılan öznenin tekil ya da çoğul oluşuna göre yardımcı (gerekliyorsa) değiştirilir. Geniş zaman çekimlerde 1. tekil şahıs (I) çoğul kabul edildiği için, soru cümlesindeki likes fiili içinde gizli halde bulunan yardımcı fiil does, A seçeneğinde do olarak değiştirilmiştir. Bu sıkıcı açıklamadan sonra bir iki örnek verelim:

I am fond of chocolate. So is my daughter.

Ben çikolataya bayılırım. Kızım da öyle. ('Kızım da çok sever.' anlamında)

I enjoyed watching the film and so did everyone else (diğer, başka) in our group.

Not: Lütfen aşağıdaki formülü zihninizin bir ucuna yazınız. Çünkü bu formül ya da benzerleriyle sıkça karşılaşacaksınız:

so + auxiliary verb + subject

C ve **D:** Addition to a remark, onay verme ya da başkalarına ait görüş

aktarma ile karıştırılmamalıdır. Onay verme ve görüş aktarma söz konusu olduğunda cümle devrik kurulmaz. Aşağıda, sırasıyla onay verme (1, 2) ve görüş aktarma durumları için (3) örnekler bulabilirsiniz:

1. - Your room is in a terrible mess. (Odanız berbat durumda.)
- So it is. (Ya, öyle.)
2. - You are tired.
- So I am. (Evet, öyleyim / yorgunum.)
3. It's going to be a cold winter, or so the newspapers say. (Bu kış soğuk olacaktı, ya da en azından gazeteler böyle söylüyor.)

Lütfen dikkat! So zarfını, açıkladığımız görevi üstlenmek üzere say, tell, believe, understand ve hear fiilleri ile birlikte kullanabilirsiniz. Ancak think, hope ve suppose'dan uzak durunuz. Hatırlayacaksınız, İngilizler bu fiillerle birlikte *I think so, I hope so ya da I suppose so* cümle yapılarını tercih ederler:

- They say our wages will be increased. (Maaşlara zam geleceğini söylüyorlar.)
- **So I hope.** (Hatalı!)
- **I hope so.** (Doğru!)

Soru 39. — from London to Edinburgh!

A) How long there is	B) What a long way it is
C) What distance is there	D) How long is

Çözüm 39. Doğru cevap **B.**

Bir yolculuğun vs. süresini sormak için how long + take kalıbından yararlanırsınız:

How long does it take to travel from İstanbul to Jakarta?

Bu soruya ise aşağıdaki cevabı veririz:

It takes 27 hours to travel from İstanbul to Jakarta.

Peki, toplam kaç saat olduğunu belirtmeden, sadece yolculuğun uzun sürdüğünü ifade etmek istersek?

It takes a long time to travel from İstanbul to Jakarta.

Peki, bu cümlenin içine biraz da duygu katmak istersek? Bir tutam hayret, iki dirhem şaşkınlık cümledeki anlamı daha da güçlendirmez mi?

What a long time it takes to travel from İstanbul to Jakarta!

İstanbul'dan Jakarta'ya seyahat etmek ne kadar da uzun sürüyormuş! (Peh, peh!)

Artık elimizde düzgün bir ünlem cümlesi (exclamatory sentence) var. Şimdi bir ünlem cümlesi hazırlamak için gereken malzemeleri doğru sırada listeleyelim:

1 adet what ya da how soru kelimesi,
1 adet dolaylı (indirect) cümle yapısı (içinde sıfat veya zarf da olsun ki,
yemeğe tat versin),
1 adet ünlem işareti (!).

Şimdi 39. soruya geri dönelim. Soru cümlesinin sonunda ünlem işareti var. Seçeneklerde ise what ve how soru kelimeleri ile kurulmuş çeşitli yapılar var. Ancak biri dışında (B), bu seçenekler ünlem cümle yapısına uygun kurulmamış. Sözü daha fazla uzatmadan, A ve D seçeneklerinden işe başlayalım:

A ve **D**: How soru kelimesi ile oluşturulmuş iki düzgün ünlem cümlesi versek, bu sevdadan (A' ve D'den) vazgeçer misiniz?

How long this bridge is! (Bu köprü amma da uzun(muş)!)!

How sharp-tongued your mother-in-law was! (Kaynanan ne kadar da sivri dilliymiş!)

B: Önce normal bir cümle düzeni içinde, Londra Edinburgh arasındaki yolun uzun olduğunu ifade edelim:

It is a long way from London to Edinburgh.

Şimdi de bu cümleye biraz heyecan katalım:

What a long way it is from London to Edinburgh!

İşlem tamamdır! Sağlama yapıldı ve doğru cevabın B olduğu kesinleşti.

C: Distance (uzaklık, mesafe) bir isim. Gerçi sadece bir isimle de ünlem cümlesi kurulabilir ama seçeneğin yapısı buna hiç uygun değil. Biz önce, içinde sadece isim kullanılan (sıfat ya da zarf kullanılmayan) birkaç ünlem cümlesi örneği verelim:

What a man! / Ne adam! / Ne adam be!

What a hospital! / Ne hastane! / Ne hastane, ne hastane!

Aynı yapıları, bir de özne ve yardımcı fiil ekleyerek görelim:

What a man he was! / Ne adamdı ama!

What a hospital that was! / O ne biçim hastaneydi öyle!

Bütün bu örneklerden sonra da, bu sevdadan (C'den) vazgeçelim.

Soru 40. He's a good guitarist, but he plays the piano — .

- A) quite well B) too hardly
C) very good D) much better

Çözüm 40. Doğru cevap **D**.

A: Bu seçenek ilk bakışta doğru gibi görünüyor; ancak, but zıtlık bağlacı cümlelerin anlamını değiştirdiğine göre, ya iyiden kötüye geçilmeli ya da iyinin daha üstün derecelerinden söz edilmeli. Halbuki A'nın verdiği anlam bu mantığa hiç uygun değil:

İyi bir gitarist ama piyanoyu oldukça iyi çalıyor. (Aslında tehlike çanları çalıyor ama arkadaş farkında değil!)

Herhalde doğrusu şöyle olmalıydı:

İyi bir gitarist ama piyanoyu çok daha iyi çalıyor.

B: Hardly, hard sıfatının zarf hali değildir. Çünkü hard hem sıfat hem zarf olarak görev görür. Hardly, herhangi bir eylemin neredeyse hiç yapılmadığına işaret ederken, hard, öznenin çalışkanlığına, bir iş üzerinde sıkı çalıştığına, zorlandığına vs. işaret eder.

He has **hardly** ever worked since he inherited a fortune. (**hardly**: cümleye olumsuz anlam katan zarf)

Mirasa konduğundan beri neredeyse hiç çalışmadı.

He is a real **hard** worker. (**hard**: sıfat)

Gerçekten sıkı çalışan biridir.

He has been working **hard** since he was promoted. (**hard**: hard sıfatının zarf hali)

Terfi aldığından beri çok sıkı (bir biçimde) çalışıyor.

Çeşitleme:

play hard to get: (bir daveti, teklifi vs. hemen kabul etmeyerek) kendini ağırdan satmak

Ask her out again, she's just playing hard to get.

Ona bir kez daha çıkma teklif et, ...

C: Esastan ret. Good sıfatı zarf halinde kullanılmalı ve well olmalıydı. Ancak bu değişiklik bile anlam açısından C'yi kurtarmaya yetmezdi (bkz. A). Good ve well birbirleriyle çok karıştırıldıkları için bu iki kelime arasındaki farkı göstermeye çalışalım:

He is a good swimmer. (swimmer isim, good ise bu ismi niteleyen sıfat)

He swims well. (swim fiil, well ise bu fiili niteleyen zarf)

D: Better hem sıfat, hem de zarf olarak çalışabilir:

He is a better speaker than I am.

He speaks better than I do.

O halde, soruda verilen boşluk için better uygun görünüyor. Peki much neyin nesi? O hem bir miktar belirleyici (I haven't got much money.), hem

de bir pekiştirici (much worse: çok daha kötü). 2. ya da 3. derece bir sıfat ya da zarfı anlamca güçlendirmek isterseniz, much pekiştiricisinden yararlanabilirsiniz:

He can speak English much better than I can.

Kadir Has is much the greatest philanthropist (hayırsever) I have ever known.

Bu noktada, derseniz çok karışan good / well ve bad / badly sıfat ve zarflarının derecelendirmesini de gösterelim:

good / well - better - best

bad / badly - worse - worst

Demek ki, yukarıda verilen her bir sıfat ya da zarfın ikinci ve üçüncü dereceleri aynı. Değişen, sadece bu sıfat ve zarfların birinci dereceleri. Yukarıda verdiğimiz örnek cümlelerde herkes ya çok iyiydi (good), ya da iyi bir şeyler yapıyordu (well). Ama ne yazık ki, bu dünyada kötü (bad) insanlar da var ve başkalarına kötü (bir şekilde) davranıyorlar (badly):

She was a bad mother. She used to treat (davranmak) her child badly.

Gördüğünüz gibi, belli kurallara riayet ederseniz (sıfatları isimlerle, fiilleri zarflarla kullanırsanız) aramızda hiçbir sorun çıkmaz; biz öğretmen-siz öğrenci, gül gibi geçinir gideriz! Bir iki örnek daha vererek, 40. sorunun aç ıklamasını bitirelim:

There's nothing worse than **being robbed** (soyulmak) while you're on holiday.

He is much the worst liar. / O en büyük / kötü yalancıdır. (Bu konuda bir üstattır.)

Soru 41. When you go to the shops, bring me — .

A) a coke bottle

B) two cokes bottles

C) a bottle of coke

D) two bottle of coke

Çözüm 41. Doğru cevap **C**.

A: - Bana bir kola şişesi getir / al.

Boş mu, dolu mu belli değil. "Bir pet şişe getir de, içine yaptığımız limonatayı koyalım.", der gibi. A coke bottle ile a bottle of coke arasındaki farkı daha iyi anlayabilmek için aşağıdaki örneği inceleyiniz:

Give the empty **milk bottles** back to the milkman (sütçü) and buy **two bottles of milk**.

B: Coke kelimesinin çoğulu olmaz.

D: Doğrusu two bottles of coke olmalıdır. İngilizcede birden fazla olduğu sayı ile belirtilse dahi, isimler çoğul eki almak zorundadır:

two bottles of milk = iki şişe süt

Soru 42. Molly doesn't eat fish. — .

- A) So doesn't John B) Neither does John
C) John doesn't too D) John doesn't that either

Çözüm 42. Doğru cevap **B**.

Olumsuz bir cümleye ekleme yaparken iki yapıdan yararlanır:

1. Neither ya da nor + ekleme yapılan cümleye ait zamanın olumlu yardımcı + özne:

She doesn't like coffee, and **neither / nor does her husband.**

2. Özne + ekleme yapılan cümleye ait olumsuz yardımcı + either:

She doesn't like coffee, and **her husband doesn't either.** (Bu görevde kullanılan either kendisinden önce virgül alabilir.)

A: So'nun olumlu cümlelerde kullanıldığını 38. sorunun çözümünde ayrıntılı bir biçimde açıklamıştık.

C: Bkz. giriş açıklamasında verilen ikinci yapı örneği. C seçeneğinde too yerine either kullanılmalıydı. Cümle sonunda gördüğümüz too olumlu ekleme habercisidir:

I am a teacher. My father was a teacher too. (Bu görevde kullanılan too kendisinden önce virgül alabilir.)

Soru 43. The airport is five miles — .

- A) away from here B) from here away
C) far from here D) far away from here

Çözüm 43. Doğru cevap **A**.

Soru cümlesinin yapısını anlamak için sizi başka bir soruya yönlendireceğiz:

How far is the airport from here?

How far kalıbı bir bakıma uzaklığın miktarını / derecesini sorar ve kural gereği far artık cevapta bulunmaz. "How much are the oranges?", sorusunun cevabında much'ın yer almayışı gibi:

- How much are the oranges?

- They're 2 liras a kilo.

Şimdi bu açıklamanın girişinde bulunan mesafe ile ilgili soruya bir cevap verelim:

The airport is 5 miles from here.

Havaalanı buradan 5 mildir / mil uzaklıktadır.

Eğer mesafe belirtmeden, sadece havaalanının uzak bir yerde olduğunu ifade etmek isterseniz, far yerine (quite) a long way away kelime grubunu tercih ediniz:

The airport is (quite) a long way away.

A: Bizim yukarıdaki soruya verdiğimiz cevaptan farklı olarak, bu seçenekte cümleye away zarfı eklenerek uzaklık biraz daha vurgulanmış:

The airport is 5 miles **away** from here.

İster away zarfı ile birlikte, ister bu zarf olmaksızın kurulsun, her iki cümle de anlamca eşdeğerdir. Ancak cümlede bir uzaklık birimi yoksa ve sadece bir yerin vs. uzakta olduğunu ifade etmek istersek away zarfı olmadan bir yere varamayız:

The airport is from here. (Yanlış!)

The airport is away from here. (Doğru!)

The airport is a long way away. (Doğru!)

B: Söz dizini hatası var. Away zarfının yeri değiştirilmeli,

The airport is 5 miles away from here.

ya da olduğu gibi cümleden atılmalı (bkz. A):

The airport is 5 miles from here.

C ve **D:** Far zarfı cevapta yer almamalıydı. Çünkü o zarfın, genellikle mesafeyisorgulayan cümlelerde kullanıldığını ama cevapta yer almadığını giriş açıklamasında belirtmiştik.

Soru 44. Please ask — and see me.

- A) to Bill to come B) Bill to come
C) to Bill come D) Bill come

Çözüm 44. Doğru cevap **B**.

Ask someone to do something kalıbını hatırlayınız (birinden bir şey yapmasını istemek). Soru cümlesindeki and bağlacından sonra to'nun tekrar edilmesine gerek görülmemiş. Ancak bu tekrar herhangi bir hataya neden olmaz:

Ask Bill to come and to see me.=

Ask Bill to come and see me.

Bir örnek cümle de biz verelim:

I asked the students to sit down and to *keep quiet* (sessiz olmak). =

I asked the students to sit down and keep quiet.

A ve **C:** Esastan ret. Birisinden bir şey rica eder (bkz. aşağıda 1) ya da birisine bir şey sorarken (bkz. aşağıda 2) ask, kendisinden sonra to edatı almaz:

1. I asked **to** him to answer my letter.

2. I asked **to** him a question.

Not: 1. örnek cümlede verilen ikinci to edat değil, -mek/-mak görevinde bir mastar fiildir.

D: Giriş açıklamasında verilen ask someone to do something kalıbını hatırlayınız.

Soru 45. She always buys — my birthday.

- A) anything nice to B) anything nice for
C) something awful to D) something awful for

Çözüm 45. Doğru cevap **D**.

Awful (berbat, çok kötü) sıfatı pekiştirici olarak very görevinde de kullanılabilir:

Your daughter is awful cute. = Kızınız çok şirin / şeker.

A ve **B**: Anything belgisiz zamiri olumsuz ve soru cümlelerinde kullanılır:

- Did you buy anything for yourself?
- No, I haven't bought anything (= have bought nothing) for myself.

A seçeneğinin ikinci hatası içerdiği to edatıdır (bkz. C).

C: Buy, birisi için bir şey satın almak ya da bir şeyi belli bir fiyata satın almak anlamında for edatı ister:

I bought this shirt for 10 liras.

Soru 46. Is he a friend — ?

- A) of yours B) of you
C) to yours D) to you

Çözüm 46. Doğru cevap **A**.

Of edatı bir gruba ait oluşu belirtir. Soruda yours (seninkiler), your friends (senin arkadaşların) ifadesi yerine iyelik (sahiplik) zamiri olarak geçmiştir.

1. Is he a friend of yours?

O senin arkadaşlarından biri mi?

Aslında cümleyi aşağıdaki gibi de kurabiliriz:

2. Is he a friend of your friends?

O senin arkadaşlarından (arkadaş grubundan) bir arkadaş mı?

Ve böylece, iki farklı dilde nur topu gibi iki düşük cümlenin doğuşuna şahit oluruz. İngilizce cümlede ikinci kez kullanılan friends ismini atmalı ve your sıfatına -s takısı ekleyerek onu iyelik zamiri haline getirmeliyiz. Doğrusu budur. Bir başka yöntem ise, Türkçe çeviri açısından daha uygun olan one zamirini kullanmaktır:

3. Is he one of your friends?

O senin arkadaşlarından biri mi?

Gördüğümüz gibi, doğru yapıda kurulmuş her iki İngilizce cümlenin de (bkz. yukarıda 1 ve 3) Türkçe karşılığı aynı oldu. Bunu doğal saymalıyız. Çünkü bizler herhangi bir durumu / olayı vs. tek bir cümle yapısı ile anlatabilirken,

başka bir dilde bunu karşılayacak birden fazla farklı yapı bulunabilir.

Aşağıda üç yanlış örnek verdik. Lütfen bu cümleleri inceleyiniz ve kırmızı boyalı ifadeleri düzeltiniz. Daha sonra kendi cevaplarınızı, altta verdiğimiz cevaplarla karşılaştırınız:

Is she a friend of **her**?
Are you a friend of **him**?
He was a friend of **us**.

*46. soruyu çözerken, biz you zamirini 'sen' anlamında kullandık. Ancak aynı zamir 'siz' ya da 'sizler' anlamına da gelebilir.

(Doğru cevaplar: her yerine hers; him yerine his; us yerine ours)

Soru 47. She hardly ever eats — potatoes.

- A) or bread or
- B) bread or
- C) neither bread or
- D) neither bread nor

Çözüm 47. Doğru cevap **B**.

C ve **D**: Hardly ever cümleye olumsuzluk kattığı için (bkz. 40/B) neither/nor ikilisine iş kalmamış. Hardly ya da hardly ever zarfını yaklaşık eşittir never gibi düşünebilirsiniz:

I hardly ever smoke.

Neredeyse hiç sigara içmem. / Pek nadir sigara içerim.

C'de ikinci bir hata daha var: bağlaç görevinde neither, nor ile birlikte kullanılır. **Neither/or** diye bir ikili yoktur. D seçeneğinin ise doğru cevap olabilmesi için hardly zarfının cümleden çıkartılması gerekir:

She eats neither bread nor potatoes.

Bir soru: 'My grandfather hardly ever sees a doctor.' cümlesinin Türkçe karşılığı nedir? (Cevap bu dosyanın sonunda.)

A: İki kez or kullanılacaksa cümlede en az üç nesne bulunması gerekmez mi?

She hardly ever eats macaroni or bread or potatoes.

Soru 48. This is the record that we — .

- A) like so much
- B) are liking so much
- C) like it much
- D) are liking it much

Çözüm 48. Doğru cevap A.

record: plak, kayıt

B ve **D**: Like fiili present continuous tense çekim almaz. Benzer şekilde, prefer, hate, love gibi duyu/duygu anlatan (bir eyleme işaret etmeyen) fiillerin de continuous formlarının bulunmadığını hatırlayınız:

I **am hating** (nefret etmek) politics.

I **hate** politics.

C: That ilgi zamiri ortak nesne olarak the record ismini karşıladığına (onun yerine geçtiğine) göre, izleyen cümlede it zamirine yer yoktur. Bunun nedenini anlamak için, A doğru cevap olmak üzere, sıfat cümlesini aşağıya alalım ve daha sonra onu iki bağımsız cümle haline getirelim:

a+b) This is the record that we like so much.

a) This is the record.

b) We like the record so much.

Bir sıfat cümlesi oluşturmak için iki farklı cümlenin ortak bir unsura sahip olması gerekir (mutlaka bkz. 16). Bizim örneğimizde bu unsur the record ismidir. İki cümle birbirinden bağımsız hale getirilirken (bkz. a), b)), that ilgi zamiri cümleden atılacak ve yerine, like fiilinden sonra gelmek üzere, the record ismi kullanılacaktır. Bu noktada, bir an için C seçeneğinin doğru cevap olduğunu varsayalım ve soru cümlesindeki boşluğu *like it much* ifadesi ile dolduralım:

a+b) This is the record that we like **it** much.

Şimdi de bu cümleyi iki bağımsız cümle haline getirelim:

a) This is the record.

b) We like the record **it** much.

Hata herhalde anlaşılmıştır. Aynı cümle içinde hem the record hem de onun yerine geçmiş olan it zamirini nasıl kullanacaksınız? C seçeneğinin önemli bir hatası daha var. Bu seçenek like much ifadesine yer vermi ş. Bu ikili olumsuz cümlelerde kullanılabilir:

- How did you find the film? / Film nasıldı? / Filmi nasıl buldun?

- I didn't like it much. / Pek beğenmedim.

Ancak olumlu cümlelerde bu fiil (like) ve zarf (much) arasına mutlaka so, too ya da very pekiştiricileri girer:

- How did you find the film?
- I liked it very much. / Çok beğendim.

Önemli not: Bazı sıfat cümlelerinde that ilgi zamiri (relative pronoun) cümleden atılabilir; bu durumda cümle yapısı kesinlikle bozulmaz:

The book that she has written is on African tribes (kabile). =
The book she has written is on African tribes.

This is the record that we like so much. =
This is the record we like so much.

Soru 49. She's going to buy — new trousers.

- A) some pair of
- B) some
- C) a little
- D) this

Çözüm 49. Doğru cevap **B**.

Some hem sayılamayan isimlerle (some coffee), hem de sayılabilen çoğul isimlerle (some flowers) kullanılabilir.

A: Pair (çift) sayılabilen bir isim olduğuna göre, bu seçenek some pairs of biçiminde düzeltilmelidir:

a pair of boots (bot) / some pairs of boots

B: Some pairs of trousers tamlamasında pairs of düşürülebilir. Çünkü pair kullanımı zorunlu değildir. Bu nedenle, doğru cevap B seçeneği olmuştur.

I bought some boots.

Not: İki paçası olduğu için İngilizler pantolonu çoğul kabul ediyorlar. Buna benzer diğer bir örnek makastır. Makas bizim için tekil, onlar için çoğuldur (a pair of scissors). (Ama ne hikmetse, iki kolu olmasına rağmen, İngilizler gömleği tekil sayarlar (a shirt)).

C: A little sayılamayan unsurlarla kullanılır:

We've left a little money. / Az param ız kaldı.

D: D seçeneği these biçiminde çoğullaştırılmalıydı: these new trousers.

Soru 50. “Is she going to school?” “No, — .”

- A) she doesn't
B) she's cycling
C) she gets by bus
D) to the shops

Çözüm 50. Doğru cevap **D**.

A: Bir soruya cevap verilirken sorunun kurulduğu tense'e sadakat / bağlılık aranır. A seçeneğinde doesn't yerine isn't kullanırsak sorun çözülmüş olur:

- Is she going to school?
- No, she isn't.

B: Sorudaki boşluğu B ile dolduralım ve bakalım neler oluyor:

- O kız okula mı gidiyor?
- Hayır, bisiklete biniyor. (Buyrun, burdan yakın!)

C: Gets fiilini goes olarak değiştirsek,

...she goes by bus.

soru cümlesindeki zamanı esas alarak goes eyleminin tense'ini de değiştirsek:

...she is going by bus.

kendimizi, yine de C seçeneğini adam etmiş sayamayız çünkü soru herhangi bir vasıta türüyle ilgili değil.

D: Seçenekte kısaltma yapılmış:

- No, to the shops. =
- No, she is going to the shops.

Çözüm 1'de verilen sorunun cevabı: Bakanım kahvelerinde krema isterler miydi?

Çözüm 47'de verilen sorunun cevabı: Dedem neredeyse hiç doktora gitmez.